

- प्र.2 संक्षिप्त उत्तर प्रकाराचे प्रश्न** **10**
- 1) पुस्तक प्रदर्शन व त्याचे महत्त्व
 - 2) वाचनाची सवय
- प्र.3 पुढील प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** **10**
भारतातील ग्रंथालयाच्या चळवळीची गती समजावून सांगा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** **15**
- 1) ग्रंथालयाचे तत्त्वज्ञान समजावून सांगा.
 - 2) 'ग्रंथालयाच्या विज्ञानाचे पाच नियम' थोडक्यात चर्चा करा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** **15**
- 1) ग्रंथालयांद्वारे चालवलेल्या विविध विस्तार क्रिया आणि आउटरीच प्रोग्रामचे स्पष्टीकरण द्या.
 - 2) ग्रंथालय आणि माहिती विज्ञानाच्या पाचव्या कायद्याच्या परिणामांवर तपशीलवार चर्चा करा.
- प्र.6 खालील कोणत्याही चार टिपा लिहा.** **20**
- 1) विशेष ग्रंथालय
 - 2) आर आर आर एल एफ ची उद्दिष्टे
 - 3) ग्रंथालये आणि सांस्कृतिक वारसा
 - 4) शिक्षणाचे मंदिर म्हणून ग्रंथालय
 - 5) सार्वजनिक ग्रंथालय

Seat No.	
-------------	--

**B. Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
FOUNDATIONS OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE**

Day & Date: Tuesday, 05-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 10

- 1) RRRLF works for _____.
 - a) Public Libraries
 - b) Academic Libraries
 - c) Special Libraries
 - d) All of the above
- 2) Library Week in India is organized every year during _____.
 - a) 14th November to 20th November
 - b) 20th November to 26th November
 - c) 14th October to 20th October
 - d) 8th November to 14th November
- 3) Dr. S. R. Ranganathans "Five Laws of Library Science" were first published in the year _____.
 - a) 1941
 - b) 1933
 - c) 1931
 - d) 1936
- 4) The first Indian book on Library Science was entitled as _____.
 - a) Five Laws of Library Science
 - b) Primer of Librarianship
 - c) Library and Society
 - d) Work
- 5) Which law of Library Science, Library is a growing organism?
 - a) Fifth Law
 - b) Fourth Law
 - c) Third Law
 - d) Second Law
- 6) Dr. S. R. Ranganathans First name S stands for _____.
 - a) Shiyali
 - b) Shrikanth
 - c) Shrinivas
 - d) Shri
- 7) Melvil Dewey introduced which system of classification?
 - a) ABC
 - b) CCC
 - c) DDC
 - d) CC
- 8) Five laws of library Science was written by _____.
 - a) Dr. S. R. Ranganathan
 - b) Berwick
 - c) Melvil Dewey
 - d) None of these
- 9) ILA full form is _____.
 - a) Indian Liberal Association
 - b) Indian Library Association
 - c) Indian Legal Association
 - d) None of these
- 10) RRRLF is located at which place?
 - a) Mumbai
 - b) Bangalore
 - c) Kolkata
 - d) None of these

Q.2 Short Answer Type Questions

10

- a) Book exhibitions and its importance
- b) Reading habits

- Q.3 Answer the following question. 10**
Explain the Growth of Library Movement in India.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
a) Explain the philosophy of Librarianship.
b) Discuss in brief the 'Five Laws of Library Science'
- Q.5 Answer the following questions. (Any One) 15**
a) Explain various extension activities and outreach programmes carried out by Libraries.
b) Discuss in detail the implications of the fifth law of library and information science.
- Q.6 Write short notes. (Any Four) 20**
1) Special library
2) Objectives of RRRLF
3) Libraries and Cultural Heritage
4) Library as a temple of learning
5) Public Library

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY ORGANIZATION**

Day & Date: Wednesday, 06-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10
- 1) ग्रंथालयाच्या पुस्तके बंधनकारक करण्याचे उद्दीष्ट वाचनालयाचे साहित्य ----- आहे.
अ) संघटना ब) निर्लेखित
क) टिकाऊपणा ड) मार्गदर्शन
 - 2) पॉसडीसीओआरबीशी (POSDCORB) संबंधित आहे.
अ) ग्रंथालय प्रशासन ब) संदर्भ सेवा
क) ऑटोमेशन ड) मार्गदर्शन
 - 3) अभिसरण विभागाच्या (Circulation Section) नोंदींमध्ये ----- एक आहे.
अ) बंधनकारक ब) कॅटलॉग कार्ड
क) एक्सेओन्स रजिस्टर ड) मार्गदर्शन
 - 4) चामड्याचा वापर बंधनकारक पदार्थांपैकी एक म्हणून केला जात आहे म्हणजे ----.
अ) रोण ब) अनुकरण
क) डुक्कर त्वचा ड) मेंढीची त्वचा
 - 5) पुस्तकाच्या मजकूराच्या आधी आणि नंतरची पत्रके म्हणतात.
अ) शेवटची कागदपत्रे ब) पेपर्स जोडा
क) हेड बँड ड) गिल्डिंग
 - 6) एक्सेसियन रजिस्टरचे प्रमाणित स्वरूप काय आहे?
अ) 16 × 13 ब) 25 × 21
क) 20 × 17 ड) 18 × 15
 - 7) जीओसी चे पूर्ण स्वरूप काय आहे?
अ) गुड ऑफिस सेंटर ब) गुड ऑफिसिस कमिटी
क) गुड ऑफिस कमिशन ड) गुड ऑफिस कोऑर्डिनेशन
 - 8) ग्रंथालयात प्रवेश करताना वाचकाचे वैयक्तिक सामान ----- ठेवले जाते.
अ) कपड्यांची खोली ब) प्रॉपर्टी काउंटर
क) गेट काउंटर ड) स्टोअर रूम
 - 9) विश्वकोशात ब्रिटानिका ----- मॅक्रोपीडियावर निर्देशांक म्हणून कार्य करते.
अ) ग्रंथसूची ब) परिचय
क) मायक्रोपीडिया ड) यातील काहीही नाही

- 10) आय एस एस एन चा पूर्ण फॉर्म काय आहे?
अ) आंतरराष्ट्रीय प्रमाणित अनुक्रमांक (International Standard Serial Number)
ब) भारतीय प्रमाणित अनुक्रमांक (Indian Standard Serial Number)
क) आंतरराष्ट्रीय प्रमाणित अनुक्रमांक नेटवर्क (International Standard Serial Network)
ड) भारतीय मानक मालिका क्रमांक (Indian Standard Series Number)

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **10**
1) पुस्तक देवघेव (Circulation Section) विभाग समजावून सांगा.
2) नियतकालिक विभाग समजावून सांगा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **10**
लायब्ररीत एक्विझिशन (Acquisition) विभाग स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **15**
1) ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय? त्याचे उद्देश आणि पद्धती समजावून सांगा.
2) लायब्ररीत पुस्तक निवड प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **15**
1) ब्राउन चार्जिंग सिस्टमवर चर्चा करा.
2) पुस्तक निवडीचे सिद्धांत "योग्य वेळी योग्य वाचकांना योग्य पुस्तक" समजावून सांगा.
- प्र.6 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. **20**
1) ग्रंथ वर्धिष्णू सौस्था आहे.
2) जीओसीच्या कार्याचा उल्लेख करा.
3) निर्लेखित प्रक्रिया
4) नियतकालिक रेकॉर्डिंगची तीन कार्ड सिस्टम समजावून सांगा.
5) ग्रंथालय व समाज

Seat No.	
-------------	--

B.Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY ORGANIZATION

Day & Date: Wednesday, 06-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 10

- 1) The objective of the library books binding is _____ of the library materials.
 - a) Organization
 - b) Weeding
 - c) Durability
 - d) Guiding
- 2) POSDCORB is related to _____.
 - a) Library Administration
 - b) Reference Service
 - c) Automation
 - d) Guiding
- 3) _____ is the one of the records of circulation section.
 - a) Binding
 - b) Catalogue card
 - c) Accession register
 - d) Guiding
- 4) Leather being used as one of the binding materials i.e. _____ is the stronger leather.
 - a) Roan
 - b) Imitation
 - c) Pig skin
 - d) Sheep skin
- 5) Sheets before and after the text of a book are called _____.
 - a) End papers
 - b) Attach papers
 - c) Head bands
 - d) Gilding
- 6) What is the standard form of Accession Register?
 - a) 16 x 13
 - b) 25 x 21
 - c) 20 x 17
 - d) 18 x 15
- 7) What is the full form of GOC?
 - a) Good Office Centre
 - b) Good Offices Committee
 - c) Good Office Commission
 - d) Good Office Coordination
- 8) While entering the library the personal belongings of a reader is kept in _____.
 - a) Cloak room
 - b) Property counter
 - c) Gate counter
 - d) Store room
- 9) In Encyclopedia Britannica _____ acts as an index to macropaedia.
 - a) Bibliography
 - b) Introduction
 - c) Micropedia
 - d) None of these
- 10) The full form of ISSN is _____.
 - a) International Standard Serial Number
 - b) Indian Standard Serial Number
 - c) International Standard Serial Network
 - d) Indian Standard Series Number

Q.2 Short Answer Type Questions 10

- a) Explain Circulation Section.
- b) Explain Periodical Section.

- Q.3 Answer the following questions. 10**
Explain acquisition section in the library.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
a) What is stock verification? Explain its purpose and methods.
b) Book selection procedure in the library.
- Q.5 Answer the following questions. (Any One) 15**
a) Discuss Brown charging system.
b) Explain principle of book selection “The right book to the right reader at the right time”.
- Q.6 Short Notes (Any Four) 20**
a) Library as a growing organism
b) Mention the functions of GOC
c) Weeding out process
d) Explain three card system of recording periodical
e) Library and society

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) कमी श्रेणी संदर्भ सेवा
 - 2) वीळम्ब श्रेणी संदर्भ सेवा
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- संदर्भ प्रश्न म्हणजे काय आणि ते समजावून सांगा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- 1) संदर्भ सेवेचे प्रकार काय आहेत?
 - 2) विशेष ग्रंथालयांवरील संदर्भ सेवेचे महत्त्व समजावून सांगा
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- 1) संदर्भ सेवा काय आहे? संदर्भ सेवेची आवश्यकता व कार्ये सांगा.
 - 2) शोध तंत्र काय आहे? संदर्भ मुलाखतीची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- प्र.6 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 20
- 1) शीघ्रा संदर्भ सेवा
 - 2) संदर्भ सेवेचे वैशिष्ट्य
 - 3) रेफरल सर्व्हिस म्हणजे काय?
 - 4) संदर्भ ग्रंथपालाची वैशिष्ट्ये
 - 5) विश्वकोश म्हणजे काय? उदाहरणे द्या

Seat
No.

**B.Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
REFERENCE SERVICE**

Day & Date: Thursday, 07-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose correct alternatives & rewrite the sentence.**10**

- 1) Referral Service means _____.
 - a) Reference books
 - b) Books in the collection
 - c) Sources outside the library
 - d) Online search
- 2) According to Ranganathan, reference service is a _____ service.
 - a) Specialized
 - b) Personal
 - c) Technical
 - d) Online
- 3) The concept 'ready reference service' was first introduced by
 - a) Dr. S. R. Ranganathan
 - b) Melvil Dewey
 - c) Sayajirao Gaikwad
 - d) B. S. Kesavan
- 4) 'Encyclopedia of Britannica' is a source of _____.
 - a) Reference service
 - b) Collection source
 - c) Simple source
 - d) Bibliographic source
- 5) Name of the President of Shri Lanka can be found in _____.
 - a) International Who's Who
 - b) Almanac
 - c) Gazetteer
 - d) None of these
- 6) How many volumes Micropedia of New Encyclopedia Britannica is published
 - a) 6
 - b) 12
 - c) 10
 - d) None of these
- 7) Five Laws of Library Science is written by _____.
 - a) Dr. S. R. Ranganathan
 - b) Shakespeare
 - c) Ramanujan
 - d) None of these
- 8) Indian Books in Print is published from _____.
 - a) Bangalore
 - b) New Delhi
 - c) Mumbai
 - d) Kolkata
- 9) Which part of new encyclopedia Britannica is useful for ready reference?
 - a) Propaedia
 - b) Micropedia
 - c) Macropedia
 - d) None of these
- 10) List of Books in print or for sale compiled by a publisher
 - a) Gazetteer
 - b) Almanac
 - c) Trade Bibliography
 - d) None of these

Q.2 Write short answers.**10**

- 1) Short Range Reference service
- 2) Long Range Reference service

- Q.3 Answer following questions** **10**
What is Reference question and explain?
- Q.4 Answer following questions. (Any One)** **15**
a) What are the types of reference service? Explain in detail.
b) Explain the Importance of reference service on Special libraries.
- Q.5 Answer following questions. (Any One)** **15**
a) What is Reference Service? Explain Need & Functions of Reference Service.
b) What is Search techniques? Explain need of reference interview.
- Q.6 Short Notes. (Any Four)** **20**
a) Short range reference service
b) Characteristics of Reference service
c) What is referral service?
d) Qualities of Reference Librarian
e) What is encyclopedia? Give Examples.

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) वस्तू म्हणून ज्ञान
 - 2) माहिती स्रोत समजावून सांगा?
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- डेटा, माहिती आणि ज्ञान या शब्दामध्ये फरक करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- 1) संशोधकांच्या माहिती आवश्यकतांमध्ये प्रवेश करण्यासाठी भिन्न तंत्र आणि पद्धतींवर चर्चा करा.
 - 2) माहिती स्रोतांच्या विविध श्रेणी कोणत्या आहेत? त्यांची वैशिष्ट्ये सांगा. माहितीच्या दुय्यम स्रोतांचे तपशीलवार वर्णन करा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- 1) माहिती हस्तांतरण साखळी आकृतीसह स्पष्ट करा.
 - 2) इलेक्ट्रॉनिक स्पष्टीकरणांसह प्रिंट आणि नॉन-प्रिंट स्रोत काय आहे?
- प्र.6 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 20**
- 1) संवादामध्ये अडथळे.
 - 2) माहितीचा स्रोत म्हणून इंटरनेट
 - 3) मानवी आणि संस्थात्मक माहिती स्रोतांची वैशिष्ट्ये.
 - 4) माहितीची गरज आणि माहितीचा दृष्टीकोन.
 - 5) माहिती विज्ञान म्हणजे काय?

- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Discuss different techniques and methods accessing information needs of researchers.
 - b) What are the various categories of Information sources? State their characteristics. Describe in detail the secondary sources of information.
- Q.5 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain with diagram the Information Transfer Chain.
 - b) What are Print and non-print sources including electronic explain?
- Q.6 Write short notes. (any four)** **20**
- a) Barriers to communication.
 - b) Internet as a source of Information.
 - c) Characteristics of Human and Institutional Information Sources.
 - d) Information needs and approaches to information.
 - e) What is Information science?

- प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) वर्ग क्रमांक
 - 2) ज्ञानाची व्याख्या करा.
- प्र.3 यूडीसीची संक्षिप्त रूपरेषा द्या. 10
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- 1) ज्ञान वर्गीकरण आणि पुस्तक वर्गीकरण यातील फरक लिहा.
 - 2) वर्गीकरण म्हणजे काय? वर्गीकरणाची गरज आणि हेतू स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- 1) ज्ञानाचे प्रकार सांगा
 - 2) ग्रंथालयाच्या वर्गीकरणासाठी संशोधन गटाची चर्चा करा.
- प्र.6 खालील पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 20
- 1) ज्ञान संस्था
 - 2) विखंडन
 - 3) चिन्हांकन
 - 4) एस आर रंगनाथन
 - 5) व्यक्तिमत्व

- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Write difference between Knowledge Classification and Book classification.
 - 2) What is Classification? Explain Classification need and purpose for library.
- Q.5 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain types of Knowledge.
 - 2) Discuss the Research Groups for the Library Classification.
- Q.6 Write short notes. (Any Four) 20**
- 1) Knowledge Organization
 - 2) Fission
 - 3) Notation
 - 4) S R Ranganathan
 - 5) Personality

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENT DESCRIPTION : A (THEORY)

Day & Date: Monday, 11-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

1) एफ.आर.बी.आर. विकसित केले होते	ब) एल.आय.पी.
अ) ए.एल.ए.	ड) आय.एफ.एल.ए.
क) सी.एल.ए.	
2) ब्रिटीश मुझियम मुद्रित कॅटलॉगचे प्रथम वर्ष	
अ) 1787	ब) 1887
क) 1687	ड) 1774
3) आय.एस.बी.डी वर्ष	
अ) 1874	ब) 1974
क) 1674	ड) 1774
4) पब्लिकेशन इन कॅटलॉगिंग सुरु केले.	
अ) आय.एफ.एल.ए.	ब) एल.ए.
क) एल.सी.	ड) आय.एल.ए.
5) प्रीनेटल कॅटलॉगिंग हा शब्द प्रथम वापरला.	
अ) एस. आर. रंगनाथन	ब) एम.गोर्मन
क) ई रॉस	ड) एम डेवे
6) ओपॅक म्हणजे -----	
अ) ऑनलाईन पब्लिक एक्सेस कॅटलॉग	ब) ऑनलाईन शिपाई एक्सेस कॅटलॉग
क) सार्वजनिक प्रवेश नियंत्रण	ड) ऑनलाईन तलावाच्या प्रवेश सूची
7) शब्दकोष कॅटलॉग साठीचे नियम तयार केले.	
अ) एस.आर.रंगनाथन	ब) सी.ए.कटर
क) ए.पनोझी	ड) एच.परमानंद
8) "AACR-II" मध्ये प्रकाशित केले?	
अ) 1967	ब) 1974
क) 1988	ड) 1978
9) दस्तऐवजात वर्णन मध्ये आढळले नाही.	
अ) कॅटलॉग प्रविष्ट	ब) प्रशस्तिपत्र
क) ग्रंथसंपत्ती प्रवेश	ड) वर्ग क्रमांक
10) ग्रंथसूची हा शब्द कोणी वापरला?	
अ) टॉम जेकब डी संत चार्ल्स	ब) सी गेस्नर
क) जे ब्रंट	ड) ए.सी.फॉस्केट

- प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा** **10**
- 1) ग्रंथालय विज्ञानाचे पाच कायदे
 - 2) कॅटलॉगिंग व्याख्या करा.
- प्र.3 लायब्ररी कॅटलॉगिंग चे महत्त्व लिहा.** **10**
- प्र.4 वर्गीकृत कॅटलॉग कोडची वैशिष्ट्ये सांगा.** **15**
- किंवा**
- लायब्ररी कॅटलॉगरचे विविध प्रकारचे फिजिकल फॉर्मचे वर्णन करा.
- प्र.5 'ग्रंथसूची' आणि 'तालिकीकरण' फरकाची चर्चा करा.** **15**
- किंवा**
- मुख्य नोंद म्हणजे काय? मुख्य नोंदीचे तपशील सांगा.
- प्र.6 कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.** **20**
- 1) ओपॅक
 - 2) वर्ल्डकॅट
 - 3) ब्रिटीश मुझियम कोड
 - 4) वर्णनात्मक कॅटलॉगिंग
 - 5) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस

- Q.3** Write importance of Library Cataloguing. **10**
- Q.4** Explain characteristics of classified catalogue code. **15**
- OR**
- Describe various types of Physical form of Library cataloguer.
- Q.5** Discuss the difference between Bibliography and Cataloguing. **15**
- OR**
- What is Main Entry? Explain in details of Main entry.
- Q.6 Write short notes. (Any Four) 20**
- a) OPAC
 - b) World cat
 - c) British Museum Code
 - d) Descriptive cataloguing
 - e) Library of Congress

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION TECHNOLOGY: BASICS (Theory)**

Day & Date: Wednesday, 13-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) कॉम्प्युटर कोणत्या प्रकारचे मशीन आहे?

अ) इलेक्ट्रॉनिक	ब) मॅन्युअल
क) इलेक्ट्रिक	ड) ऑपरेटिंग
- 2) संगणकाच्या भौतिक घटकांना ---- असे म्हणतात.

अ) सॉफ्टवेअर	ब) हार्डवेअर
क) मानवी वेअर	ड) वरीलपैकी नाही
- 3) मायक्रो कंप्युटरचे हृदय काय आहे?

अ) सीपीयू	ब) एएलयू
क) मायक्रोप्रोसेसर	ड) रॅम
- 4) युनिक्स ---- आहे.

अ) हार्डवेअर	ब) सॉफ्टवेअर
क) ऑपरेटिंग सिस्टम	ड) उच्च स्तरीय भाषा
- 5) सीडी-रोम ---- आहे.

अ) संगणकाचे नाव	ब) चुंबकीय टेप
क) स्टोरेज माध्यम	ड) प्रोग्रामिंग
- 6) कॉम्प्युटरच्या सीपीयूमध्ये किती युनिट्स आहेत?

अ) 7	ब) 3
क) 8	ड) 6
- 7) सिस्टम सॉफ्टवेअर म्हणजे काय?

अ) प्रोग्रामचा सेट	ब) लेखी प्रोग्रामचा सेट
क) प्रॉफ्राम	ड) यापैकी नाही
- 8) लिबमन सॉफ्टवेअर द्वारा विकसित ----.

अ) सॉफ्ट लिंक	ब) टाटा
क) सीएमसी	ड) डेटा प्रो सल्ला
- 9) प्रिंटर म्हणजे काय?

अ) इनपुट डिव्हाइस	ब) आउटपुट डिव्हाइस
क) स्टोरेज डिव्हाइस	ड) प्रोसेसिंग डिव्हाइस
- 10) सीडी-रॉममध्ये किती डेटा संग्रहित केला जाऊ शकतो?

अ) 600 एमबी	ब) एमबी 500
क) एमबी 2500	ड) एमबी 5000

- प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) विंडोज
 - 2) संगणकाची दुसरी निर्मिती
- प्र.3 मोडेमचे स्पष्टीकरण 10
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- 1) सॉफ्टवेअर म्हणजे काय? कोणत्याही एका लायब्ररी सॉफ्टवेअरच्या तपशीलासह स्पष्टीकरण द्या.
 - 2) डेलनेटवर निबंध लिहा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- 1) माहिती तंत्रज्ञानाच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
 - 2) नेटवर्क म्हणजे काय? नेटवर्कची उद्दिष्टे सांगा.
- प्र.6 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 20
- 1) संप्रेषण डिव्हाइस
 - 2) ऑपरेटिंग सिस्टम
 - 3) फ्लॉपी डिस्क
 - 4) संगणक परिभाषित करा.
 - 5) इंटरनेट

Seat No.	
-------------	--

**B. Lib (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION TECHNOLOGY: BASICS (Theory)**

Day & Date: Wednesday, 13-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 10

- 1) Which type of Machine is Computer?

a) Electronic	b) Manual
c) Electric	d) Operating
- 2) Physical Components of the computers are called as _____.

a) Software	b) Hardware
c) Human ware	d) None of the above
- 3) What is the heart of micro-computers?

a) CPU	b) ALU
c) Microprocessor	d) RAM
- 4) Unix is a _____.

a) Hardware	b) Software
c) Operating system	d) High Level Language
- 5) CD-ROM is a _____.

a) Name of Computer	b) Magnetic Tape
c) Storage Medium	d) Programming
- 6) How many units are there in CPU of Computers?

a) 7	b) 3
c) 8	d) 6
- 7) What is system software?

a) Set of Programme	b) Set of written Programme
c) Proframme	d) None of the all
- 8) LIBMAN software developed by _____.

a) Soft Link	b) TATA
c) CMC	d) Data Pro consultancy
- 9) What is Printer?

a) Input device	b) Output device
c) Storage device	d) Processing device
- 10) How many data can be stored in a CD-ROM

a) 600 MB	b) MB 500
c) MB 2500	d) MB 5000

Q.2 Shot Answer types questions. 10

- a) Windows
- b) Second Generation of computer

Q.3 Explain of MODEN. 10

- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is software? Explain in details any one Library Software.
 - b) Write essay on DELNET
- Q.5 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Discuss the various components of Information Technology.
 - b) What is Network? Explain objectives of Network.
- Q.6) Write short notes. (Any Four) 20**
- a) Communication Device
 - b) Operating System
 - c) Flopy Disk
 - d) Define Computer
 - f) Internet

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
FOUNDATIONS OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE**

Day & Date: Tuesday, 05-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) कलकत्ता नॅशनल लायब्ररीचे पूर्वीचे नाव ---- होते.
 - 2) युनेस्को पब्लिक लायब्ररी मॅनिफेस्टो प्रथम या वर्षात ---- जारी केले.
 - 3) ---- ग्रंथालय शास्त्राचा पहिला कायदा
 - 4) पुस्तकांचा डिलिव्हरी कायदा वर्षे ---- मध्ये मंजूर करण्यात आला.
 - 5) शालेय ग्रंथालय शाळांमधील विद्यार्थ्यांना ---- शिकविते.
 - 6) ---- राष्ट्रीय संस्था जी सार्वजनिक वाचनालयाला आर्थिक मदत पुरवते.
 - 7) युनेस्कोचा पूर्ण रूप ---- आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) एनडीसीएमसी म्हणजे काय?
 - 2) राजा राममोहन राय लायब्ररी फाऊंडेशनची स्थापना कोणत्या विभागाने केली आहे?
 - 3) पुस्तकांचे डिलिव्हरी (सार्वजनिक ग्रंथालय) कायदा 1954 भारतामध्ये कोणत्या राज्यात राबविला गेला नाही?
 - 4) रवींद्रनाथ टागोरच्या वेब-बिब्लोग्राफीचे संकलक कोण आहेत?
 - 5) 'ग्रंथालय शास्त्राचे पाच कायदे' ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
 - 6) नॅशनल लायब्ररी, कोलकाता कोणत्या अधिनियमाने पुस्तके प्राप्त करतो?
 - 7) मोबाइल लायब्ररी कोणत्या प्रकारची एक सेवा आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) विस्तार उपक्रमांचे महत्त्व द्या.
ब) 'ग्रंथालय शास्त्राचा पाचवा कायदा' हे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) भारतातील ग्रंथालयांच्या विकासाचा इतिहास लिहा.
ब) मास कम्युनिकेशनची एजन्सी म्हणून लायब्ररीची भूमिका चर्चा करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथपालनशास्त्राचे तत्त्वज्ञान स्पष्ट करा.
ब) 'ग्रंथालय शास्त्राचे पाच नियम' चर्चा करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) जनसंपर्क म्हणजे काय?
ब) मोबाइल लायब्ररीची संकल्पना स्पष्ट करा.
क) आरआरएलएफएफचे उद्दिष्ट
ड) ग्रंथालये आणि सांस्कृतिक वारसा
इ) वाचन सवयी

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
FOUNDATIONS OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE**

Day & Date: Tuesday, 05-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) The earlier name of National Library, Calcutta was _____.
 - 2) The UNESCO Public Library Manifesto first issued in the year _____.
 - 3) _____ is first Law of Library Science.
 - 4) Delivery of Books act was passed in the year _____.
 - 5) A school library inculcates children among the school.
 - 6) A national body which provides major financial support to public library.
 - 7) Full form of UNESCO is _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What is NDCMC?
 - 2) Which Department is established Raja Ram Mohan Ray Library Foundation.
 - 3) The Delivery of Books (Public Libraries) Act 1954 was not implemented in which state of India.
 - 4) Who is the compiler of Web-Bibliography of Rabindranath Tagore?
 - 5) Who is the author of 'Five laws of Library Science'?
 - 6) The national Library, Kolkata receives books on deposit which under Act.
 - 7) Mobile library is a kind of which service?
- Q.2 Answer the following Questions 10**
- a) Give the importance of Extension Activities.
 - b) Explain in brief the 'Fifth Law of Library Science'.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One) 15**
- a) Write the history of development libraries of India.
 - b) Discuss the role of Library as an agency of Mass Communication.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One) 15**
- a) Explain the philosophy of Librarianship.
 - b) Discuss in brief the 'Five Law of Library Science'.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four) 16**
- a) What is Public Relation?
 - b) Explain the concept of Mobile Library.
 - c) Objectives of RRRLF
 - d) Libraries and Cultural Heritage
 - e) Reading Habits

Seat No.	
----------	--

B.Lib (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY ORGANIZATION

Day & Date: Wednesday, 06-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) ग्रंथ निवड समितीची वर्गवारी ----- प्रमाणे आहे.
 - 2) वाचनालयामधून हरवलेली पुस्तके ----- च्या माध्यमातून ज्ञात होतात.
 - 3) 'लिव्हिंग विथ बुक्स' लायब्ररीशी ----- संबंधित आहे.
 - 4) "योग्य वेळी योग्य वाचकांसाठी योग्य पुस्तक" असावे ----- द्वारे ग्रंथ निवड तत्त्वे.
 - 5) दाखल नोंद रजिस्टर चे मानक आकार ----- आहे.
 - 6) ISSN चे संपूर्ण रूप ----- आहे.
 - 7) ब्राउन चार्जिंग सिस्टम कधी सुरु झाली.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) एनयूसीएसएसआय चे प्रकाशन कोण आहेत?
 - 2) कोटेशनचे आमंत्रण कधी केले जाते?
 - 3) ग्रंथालयातील अधिग्रहणाची तीन कार्ये कोणती आहेत?
 - 4) वाचनालयाचा कोणता विभाग कर्मचारी वर्ग म्हणून ओळखला जातो?
 - 5) CONSER & SERLINE काय आहे?
 - 6) CODEN सह संबंधित / कनेक्ट केलेले आहे.
 - 7) कोणी तीन कार्ड प्रणाली सुरु केली?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10
- अ) प्रकाशकांकडून थेट नियतकालिक प्राप्त करण्याचे फायदे स्पष्ट करा.
 - ब) नियतकालिक रेकॉर्डिंगची तीन कार्ड प्रणाली स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) "योग्य ग्रंथ, योग्य वाचक, योग्य वेळ" पुस्तकाच्या निवडीचे तत्त्व स्पष्ट करा.
 - ब) नॉन बुक सामग्री अधिग्रहण तपशील लिहा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) ब्राउन चार्जिंग सिस्टमवर चर्चा करा.
 - ब) ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय? त्याचे उद्देश आणि पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) दाखल नोंद रजिस्टर
 - ब) जी ओ सी ची कार्ये सांगा.
 - क) पुस्तक मूल्यमापन आणि रद्दबादल
 - ड) मुक्त प्रवेश प्रणाली
 - इ) प्रकाशकांकडून प्रत्यक्षपणे नियतकालिक प्राप्त करण्याचे तोटे लिहा.

Seat No.	
-------------	--

B.Lib (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY ORGANIZATION

Day & Date: Wednesday, 06-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Book selection committee comes under the category of _____.
 - 2) Books lost from the library are known through _____.
 - 3) 'Living with Books' deals with library _____.
 - 4) "Right book to the right reader at the right time" should be the principle of book selection enunciated by _____.
 - 5) What is the standard size of the Accession Register _____.
 - 6) Full form of ISSN _____.
 - 7) When was Brown charging system started _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Who is publisher of National Union Catalogue of Scientific Serials in India NUCSSI?
 - 2) Invitation of quotations job is done at the _____.
 - 3) Acquisition work in a library comprises three distinct functions are _____.
 - 4) Which section of the library is known as hub of the staff?
 - 5) CONSER & SERLINE what is?
 - 6) CODEN is related / connected with?
 - 7) Who introduced three card systems?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain advantage of acquiring periodical directly from publishers.
 - b) Explain three card system of recording periodical.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain principle of book selection "The right book to the right reader at the right time".
 - b) Write details acquisition of Non-Book Materials.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Discuss Brown charging system.
 - b) What is stock verification? Explain its purpose and methods.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Accession register
 - b) Mention the functions of GOC
 - c) Book evaluation and weeding
 - d) Open Access System
 - e) Disadvantages of acquiring periodical directly from publishers

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
REFERENCE SERVICE**

Day & Date: Thursday, 07-11-2019

Max. Marks: 70

Time: 11:30 AM To 02:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) लायब्ररी सायन्सचे पाच नियम यांनी लिहिलेले -----.
 - 2) प्रिंटमधील भारतीय पुस्तक प्रकाशित केले आहे त्या ठिकाणाहून Indian Book in Print -----.
 - 3) वर्ल्ड ऑफ लर्निंग ----- पासून प्रकाशित आहे.
 - 4) संचयी पुस्तक निर्देशांक Cumulative Book Index ----- त्या ठिकाणाहून प्रकाशित केले आहे.
 - 5) स्टेट्समॅन वर्ष पुस्तक Statement Year Book ----- त्या ठिकाणाहून प्रकाशित आहे.
 - 6) एका प्रकाशकद्वारे संकलित केलेल्या पुस्तकांची यादी किंवा विक्रीसाठी -----
 - 7) नवीन विश्वकोश ब्रिटानिकाचा कोणता भाग तयार संदर्भासाठी उपयोगी आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) ILA चा संपूर्ण प्रकार (full form)
 - 2) CC ची संपूर्ण रूपे (full form)
 - 3) ग्रंथालय विज्ञान कायद्याचे दुसरे काय?
 - 4) वाचकांचा काळ वाचवा म्हणजे रंगनाथना हा कायदा कोणत्या?
 - 5) नकाशे, सारण्या, चार्ट, इत्यादींचे संकलन आपण काय म्हणतो?
 - 6) न्यू एन्सायक्लोपिडिया ब्रिटानिकाची किती खंडांची मायक्रोपेडिया प्रकाशित झाली आहे?
 - 7) संदर्भ सेवा प्रदान करणाऱ्या व्यक्तीला काय म्हणतात?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10**
- अ) रेफरल सेवा म्हणजे काय?
ब) संदर्भ प्रश्न म्हणजे काय?
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणत्याही एक) 15**
- 1) संदर्भ सेवा म्हणजे काय? संदर्भ सेवा आवश्यकता आणि कार्य स्पष्ट करा.
 - 2) संदर्भ सेवा प्रकार काय आहेत तपशील स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणत्याही एक) 15**
- 1) शोध तंत्र म्हणजे काय? संदर्भ मुलाखतीची गरज स्पष्ट करा.
 - 2) विशेष लायब्ररीवर संदर्भ सेवेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) कमी श्रेणी संदर्भ सेवा
 - 2) संदर्भ सेवांचे वैशिष्ट्ये
 - 3) संदर्भ सेवा वैशिष्ट्ये स्पष्टीकरण सह कोणत्याही दोन संदर्भ स्रोत
 - 4) संदर्भ ग्रंथपालचे गुण
 - 5) ज्ञानकोश काय आहे? उदाहरणे द्या.

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
REFERENCE SERVICE**

Day & Date: Thursday, 07-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Five Laws of Library Science is written by _____.
 - 2) Indian Books in Print is published from which place _____.
 - 3) World of learning is published from which place _____.
 - 4) Cumulative Book Index is published from _____.
 - 5) Statesman Year book is published from _____.
 - 6) List of Books in print or for sale compiled by a publisher _____.
 - 7) Which part of new encyclopedia Britannica is useful for ready references _____.
- B) Answer in one Sentence. 07**
- 1) The full form of ILA.
 - 2) The full form of CC.
 - 3) What is the second law of Library Science?
 - 4) Save the time of the reader is the Ranganathans which law.
 - 5) What do you call a collection of maps, tables, charts, etc?
 - 6) How many volumes Micropedia of New Encyclopedia Britannica is published?
 - 7) The person who provided reference service is called?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) What is referral service?
 - b) What is reference question?
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) What is reference service? Explain need & functions of Reference Service.
 - 2) What are the types of reference service on Special libraries?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) What is Search techniques? Explain need of reference interview.
 - 2) Explain the importance of reference service on special libraries.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Short range reference service
 - 2) Characteristics of Reference service
 - 3) Any two Reference Source with explanation
 - 4) Qualities of Reference Librarian
 - 5) What is encyclopedia? Give Examples.

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION SCIENCE**

Day & Date: Friday, 08-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) इनफिलबनेट म्हणजे ----.
 - 2) परिषद कार्यवाही दस्तऐवज ला ---- दस्तऐवज असे म्हटले जाते.
 - 3) एक अदृश्य कॉलेज चे संक्षिप्त उदाहरण म्हणजे ---- चे संवाद.
 - 4) NISCAIR चा अर्थ ----
 - 5) ---- 'माहिती समाज' या शब्दाचे पहिले लेखक
 - 6) ---- वायरलेस इंटरनेट सेवांचे उदाहरण आहे.
 - 7) 'डॉक्युमेंटेशन' बुक चे ---- लेखक आहेत.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) गैर-कागदोपत्री स्रोत काय आहेत?
 - 2) आज कोणत्या प्रकारचे माहिती स्रोत सर्वात उपयुक्त आहेत?
 - 3) प्राथमिक, माध्यमिक आणि तृतीयांश अशा तीन प्रकारात कोणी कागदपत्रे विभाजित केली?
 - 4) 'इन्फॉर्मेशन सायन्स इन थिअरी अँड प्रॅक्टिस' हे पुस्तक कोणी लिहिले आहे?
 - 5) 'इलेक्ट्रॉनिक पुस्तक' संज्ञा कोणाची आहे?
 - 6) 'लायब्ररी व माहितीशास्त्र ज्ञानकोश' पुस्तकाचे प्रकाशन वर्ष?
 - 7) लीसा चे प्रकाशन
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) प्राथमिक माहिती स्रोत
 - 2) इलेक्ट्रॉनिक माहिती स्रोत
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) माहिती स्रोत म्हणजे काय? डॉक्यूमेंटरी आणि नॉन-डॉक्यूमेंटरी स्रोतांचे वर्णन करा.
 - 2) मानवी आणि संस्थात्मक माहिती स्रोत स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) संशोधकच्या माहितीच्या गरज ओळखण्यासाठी विविध तंत्र आणि पद्धतींची चर्चा करा.
 - 2) माहिती हस्तांतरण चैन आकृत्यासह स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) एनसायक्लोपीडिया
 - 2) माहितीची आवश्यकता
 - 3) संवाद मधील अडचणी
 - 4) तृतीयक माहिती स्रोत
 - 5) मानके परिभाषित करा.

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION SCIENCE**

Day & Date: Friday, 08-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) INFLIBNET stands for _____.
 - 2) Conference proceedings are considered as _____ documents.
 - 3) An invisible college is a typical example _____ of communication.
 - 4) NISCAIR stands for _____.
 - 5) _____ is the first author of the used term 'information society'
 - 6) _____ is example of wireless Internet services.
 - 7) Who is the author of 'Documentation' book _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What are non-documentary sources?
 - 2) Today which type of information sources is most useful?
 - 3) Who divides documents into three types such as primary, secondary & tertiary?
 - 4) Who wrote the book 'Information Science in Theory & Practice'?
 - 5) Who coins the term 'electronic book'?
 - 6) Year of publication 'Encyclopedia of Library & Information Science'
 - 7) Publisher of Library and Information Science Abstracts (LISA)
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Primary Information Sources
 - 2) Electronic Information Sources
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Define Information Sources? Describe the documentary and Non-documentary sources of Information.
 - 2) Explain characteristics of Human and Institutional Information Sources.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Discuss different techniques and methods of accessing information needs of researchers.
 - 2) Explain with diagram the Information Transfer Chain.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Encyclopedia
 - 2) Information needs
 - 3) Barriers to communication
 - 4) Tertiary Information Sources
 - 5) Define standards

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
KNOWLEDGE ORGANIZATION: A (THEORY)**

Day & Date: Saturday, 09-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) यूडीसी चा अर्थ आहे -----.
 - 2) 'वर्गीकरण व्याकरण' चे लेखक -----.
 - 3) डी.सी.सी. 19 वी इ. याचा टेबल 3 ----- उपविभाजन आहे.
 - 4) पीएमईएसटी चे ----- स्वरूप वर्गीकरण.
 - 5) डीडीसीची 20 वी आवृत्ती ----- भागात आहे.
 - 6) कोलन वर्गीकरण प्रथम या वर्षात ----- प्रकाशित झाला होता.
 - 7) फिनिक्स शेडयूलस ----- वर्गीकरणाचा भाग आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) डीडीसीचे पहिले संस्करण कधी प्रकाशित झाले?
 - 2) 'प्रोलगोमेना टु लायब्ररी क्लासिफिकेशन' चे लेखक कोण आहेत?
 - 3) कोणत्या वर्गीकरण योजनेमध्ये, विशेष अविज्जलियरिज स्थानिकरित्या पुनरावृत्ती वैशिष्ट्ये दर्शवितात?
 - 4) ओंटा लॉजी काय आहे?
 - 5) ग्रंथाचा कॉल नंबर चा अर्थ
 - 6) नेनामिक्स म्हणजे काय?
 - 7) ड्यूई डेमिसल वर्गीकरण (डीडीसी) सिस्टिमची रचना कोण आखली?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) मूलभूत वर्ग 'व्यक्तिमत्व' चर्चा करा.
 - 2) पॉफिरी ज्ञानवृक्ष चे स्पष्टीकरण करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणत्याही एक) 15**
- 1) ज्ञान वर्गीकरण आणि पुस्तक वर्गीकरण यांच्यातील फरक लिहा.
 - 2) यूडीसीची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणत्याही एक) 15**
- 1) डीडीसीची थोडक्यात माहिती द्या.
 - 2) विषय निर्मिते चे मार्ग कोणते आहेत?
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) वर्गीकरणाची काय गरज आहे?
 - 2) वर्ग क्रमांक
 - 3) मेलविन डेव्हीवर एक संक्षिप्त चरित्र लिहा.
 - 4) डीडीसी मधील मनोचिकित्सा
 - 5) डॉ.एस.आर.रंगनाथन यांच्यावर एक संक्षिप्त चरित्र लिहा.

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
KNOWLEDGE ORGANIZATION: A THEORY

Day & Date: Saturday, 09-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) UDC Stands for _____.
 - 2) _____ is author of 'Grammar of Classification'.
 - 3) Table 3 in DDC 19th ed. stands for _____ Subdivision.
 - 4) PMEST is categorization of _____ facet.
 - 5) 20th edition of DDC is in _____ volumes.
 - 6) Colon classification was first published in _____.
 - 7) Phoenix schedules are part of _____ classification.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) When is the first edition of DDC published?
 - 2) Who is the author of 'Prolegomena to Library Classification'?
 - 3) In which scheme of classification, special auxiliaries denote locally recurrent characteristics?
 - 4) What is Ontology?
 - 5) Call number of a Book means
 - 6) Mnemonics means
 - 7) Who devised Dewey Decimal Classification (DDC) System?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Discuss the fundamental category "Personality".
 - 2) Explain Tree of porphyry.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Write difference between Knowledge Classification and Book Classification.
 - 2) Explain salient features of UDC.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Give brief outline of DDC.
 - 2) Which are modes of formation of subjects?
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) What is need of classification?
 - 2) Class Number
 - 3) Write a brief biography on Melville Dewey
 - 4) Mnemonics in DDC
 - 5) Write a brief biography on Dr. S. R. Rangnathan.

Seat
No.

B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENT DESCRIPTION: A (THEORY)

Day & Date: Monday, 11-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) LOCAS चा संपूर्ण फॉर्म ---- आहे.
 - 2) 'शब्दलेखन सूचीसाठी नियम' चे ----- लेखक.
 - 3) तांत्रिक विभागात प्रामुख्याने दोन कार्ये म्हणजे वर्गीकरण आणि ----.
 - 4) एका संगणकीकृत लायब्ररीची सूची ---- ऑनलाइन उपभोगत्यांना उपलब्ध आहे.
 - 5) वर्गीकृत कॅटलॉग कोड चे ----- प्रकाशन वर्ष आहे.
 - 6) ग्रंथसूचीचे जनक म्हणून ----- यांना समजले जाते.
 - 7) एएसीआर II ---- चे प्रकाशन वर्ष आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) ओपीएसी म्हणजे काय?
 - 2) 'विषय सूची' चे लेखक कोण आहेत?
 - 3) व्यापार ग्रंथसूची म्हणजे काय?
 - 4) शेल्फ व्यवस्था आणि कॅटलॉगसाठी कोणता ग्रंथालय कायदा लागू होतो?
 - 5) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथसूची प्रथम वर्ष.
 - 6) पुरक नोंदीचे दुसरे नाव काय आहे?
 - 7) सीसीसी चा पूर्ण फॉर्म
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10**
- अ) अनुवर्ण - वर्ग तालिका चे स्पष्टीकरण
 - ब) नोंदीचे प्रकार कोणते?
- प्र.3 खालील कोणताही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) ग्रंथालयात ग्रंथालय तालिकेकाराची भूमिका स्पष्ट करा.
 - ब) ग्रंथालय तालिकेच्या विविध प्रकारच्या स्वरूपाचे वर्णन करा.
- प्र.4 खालील कोणताही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) 'ग्रंथसूची' आणि 'ग्रंथालय तालिकेतील' फरक स्पष्ट करा.
 - ब) शब्दकोश तालिकेचे फायदे स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील कोणताही चार टिपा लिहा. 16**
- अ) पुरक नोंदीचे कार्य
 - ब) ग्रंथसूची
 - क) ओपेक
 - ड) उलट संदर्भ नोंदी
 - इ) तालिकिकरणातील समस्या

Seat No.	
-------------	--

B.Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENT DESCRIPTION: A (THEORY)

Day & Date: Monday, 11-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Full form of LOCAS is _____.
 - 2) Name of the author of 'Rule for a Dictionary Catalogue' by _____.
 - 3) Technical section performs mainly two function namely classification and _____.
 - 4) _____ is a computerized library catalogue available to the patrons online.
 - 5) The classified catalogue code _____ is year of publication.
 - 6) _____ is regarded as father of bibliography.
 - 7) The AACR II _____ is year of publication.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) What is OPAC?
 - 2) Who is the author of 'Subject catalogue'?
 - 3) What is trade Bibliography?
 - 4) Which law applies for Shelf Arrangement & Catalogue?
 - 5) Indian National Bibliography first appeared in a year.
 - 6) What is the another name of Added entry?
 - 7) CCC stands for.
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Explain Alphanetic-classed catalogue.
 - b) What are the type of Entries?
- Q.3 Answer the following Questions.(Any One)** **15**
- a) Explain the role of cataloguer in Library system.
 - b) Described various type of physical form of library catalogue.
- Q.4 Answer the following Questions.(Any One)** **15**
- a) Explain the difference between 'Bibliography' and 'Library Catalogue'.
 - b) Explain the advantages of Dictionary Catalogue.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Functional of Added Entries.
 - b) Bibliography.
 - c) OPAC.
 - d) Cross reference entries.
 - e) Problems of cataloguing.

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION TECHNOLOGY: BASICS (Theory)**

Day & Date: Wednesday, 13-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) गाळलेल्या जागा भरा. 07
- 1) संगणक 'बीआयटी' याचा अर्थ ----.
 - 2) युनिक्स ---- आहे.
 - 3) रॅम चा संपूर्ण फॉर्म ---- आहे.
 - 4) मोडेम एक ---- यंत्र आहे.
 - 5) संगणकाच्या CPU चा मेमरी भाग ---- स्टोरेज युनिट म्हणून ओळखला जातो.
 - 6) इंटरनेटवरील बुलेटिन बोर्ड सेवा ----.
 - 7) ---- हे वेब पृष्ठांचे संकलन आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) लायब्ररी ऑटोमेशन सॉफ्टवेअरची दोन नावे लिहा.
 - 2) ईआरएनटीचे पूर्ण रूप काय आहे?
 - 3) कोणत्या वर्षापासून आयसीटीद्वारे शिक्षणाच्या राष्ट्रीय अभियानाची सुरुवात झाली?
 - 4) ऑपरेटिंग सिस्टीम्सची दोन नावे लिहा.
 - 5) एक वेब सर्व्हर हृदय आहे.
 - 6) कोणत्या वर्षी, प्रथम किंडल ई-पुस्तक वाचकासाठी प्रकाशित झाला होता?
 - 7) हॉटस्पॉट म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) संगणकाच्या विविध पिढ्यांची चर्चा करा.
- ब) विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टिमची मूलभूत वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथ अधिग्रहण आणि ग्रंथ देवघेव विभागामध्ये संगणक कसे वापरले जाऊ शकतात हे स्पष्ट करा.
- ब) माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे काय? माहिती तंत्रज्ञानातील विविध घटकांचे वर्णन करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) कॉम्प्युटर नेटवर्क म्हणजे काय? उदाहरणासह विविध नेटवर्क प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) एमएस-ऑफिसची मूलभूत वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टिमची वैशिष्ट्ये
- ब) इंटरनेट आणि इंटरनेट दरम्यानचा फरक
- क) संगणकांचे कार्य
- ड) लायब्ररी नेटवर्कचे प्रकार
- इ) ग्रंथालय सॉफ्टवेअरची आवश्यकता

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**B. Lib. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
INFORMATION TECHNOLOGY: BASICS (Theory)**

Day & Date: Wednesday, 13-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Computers 'BIT' stands for _____.
 - 2) UNIX is _____.
 - 3) Full form of RAM is _____.
 - 4) Modem is a _____ device.
 - 5) The memory part of computer's CPU is also known as _____ storage unit.
 - 6) _____ is a Bulletin Board Service on Internet?
 - 7) _____ is the collection of web pages.
- B) Answer in one sentence.** **07**
- 1) Write two names of Library automation software.
 - 2) What is the full form of ERNET?
 - 3) National Mission in education through ICT started in which year?
 - 4) Write two names of Operating Systems.
 - 5) A web server is the heart of _____
 - 6) In which year, the first Kindle e-book reader was released?
 - 7) What is hotspot?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Discuss the various generations of computer.
 - b) Explain in brief the basic features of windows operating system.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain how computers can be used in library acquisition & circulation section.
 - b) What is information Technology? Describe various components of Information Technology.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is Computer Network? Explain various types of networks with examples.
 - b) Explain the basic features of Ms-Office.
- Q.5 Write short notes. (Any Four)** **16**
- a) Features of Linux Operating System
 - b) Difference between internet and Intranet
 - c) Functions of Computers
 - d) Types of library network
 - e) Needs of Library Software

Seat No.	
----------	--

**B.Lib (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY SYSTEMS**

Day & Date: Thursday, 14-11-2019

Max. Marks: 70

Time: 11:30 AM To 02:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) भारतातील पहिले सार्वजनिक ग्रंथालय ---- येथे स्थापन झाले.
 - 2) ग्रंथालय म्हणजे संस्थेचे हृदय आहे, असे ---- म्हणाले.
 - 3) इंग्लंडच्या राष्ट्रीय ग्रंथालयाचे नाव ----.
 - 4) भारतातील ग्रंथालयाच्या विकासासाठी प्रथम ---- यांनी प्रयत्न केले.
 - 5) जगातील ---- या देशामध्ये ग्रंथालय कायदा प्रथम अस्तित्वात आला.
 - 6) भारतामध्ये IASLIC स्थापना ---- या वर्षी झाली.
 - 7) FID मुख्य कार्यालय ---- येथे आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) ग्रंथालय म्हणजे काय?
 - 2) कोलकाता सार्वजनिक ग्रंथालयाची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
 - 3) डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांनी फिरत्या ग्रंथालयाला कोणते नाव दिले आहे?
 - 4) ALA चे पूर्ण नाव काय?
 - 5) महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा कोणत्या वर्षी अस्तित्वात आला?
 - 6) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालय कोठे आहे?
 - 7) स्वामित्व कायदा म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) विशेष ग्रंथालयाचे महत्त्व व कार्ये सांगा.
- ब) सार्वजनिक ग्रंथालयाच्या विकासामध्ये RRRLF चे महत्त्व विषद करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथालय साधन वाटणी (Resource Sharing) ची आवश्यकता आणि प्रकार सांगा.
- ब) ग्रंथालय कायद्याची आवश्यकता सांगा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथालयाचे विविध प्रकार सांगून, त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा 1967 ची रचना स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) महाविद्यालयीन ग्रंथालयाचे उत्पन्नाचे विविध मार्ग
- ब) ग्रंथालय म्हणजे संस्थेचे हृदय असते.
- क) मुक्तद्वार पद्धती
- ड) IFLA
- इ) मुद्रण आणि ग्रंथनोंदणीचा कायदा 1952

Seat
No.

**B.Lib (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY SYSTEMS**

Day & Date: Thursday, 14-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) The first public Library in India established in _____.
 - 2) Who said that the Library is the heart of an institution _____.
 - 3) Name of the National Library of England _____.
 - 4) Library development in India first tried to _____.
 - 5) The first Library legislation was established in the country _____.
 - 6) IASLIC was established in India in _____.
 - 7) FID main office is in _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What is Library?
 - 2) In which year Kolkata Public Library was founded?
 - 3) Which name of mobile library was given by S. R. Ranganathan?
 - 4) What is full form of ALA?
 - 5) Which year Maharashtra Public Library Act came in to existence?
 - 6) Where is Indian National Library?
 - 7) What is Copyright Act?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) State the importance and functions of special Library.
 - b) Explain the importance of RRRLF to development of Public Library.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) State the need and types of Resource Sharing.
 - b) State the need of Library legislation.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) State the different types of Libraries and explain its importance.
 - b) Explain the structure of Maharashtra Public Library Act 1967.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) State the different ways of income of college Library.
 - b) Library as a heart of Institution
 - c) Open system
 - d) IFLA
 - e) Press and Registration Act 1952

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY MANAGEMENT**

Day & Date: Friday, 15-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) ---- वैज्ञानिक व्यवस्थापनद्वारे केले.
 - 2) चट्टोपाध्याय समितीचा अहवाल वर्ष ----
 - 3) एमआयएस म्हणजे ----.
 - 4) टक्केवारी म्हणून ग्रंथालय बजेट ---- कमिशनशी संबंधित आहे.
 - 5) खरेदी केलेल्या पुस्तकांची देयक केवळ ---- नंतर केली जाऊ शकते.
 - 6) पी पी बी एस ---- शी संबंधित आहे.
 - 7) पुस्तक बांधणीसाठी ---- या प्राण्याच्या चामड्याचा वापर, मजबूत पुस्तक बांधणीसाठी केला जातो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) 'प्रशासनाचे' जनक कोण आहेत?
 - 2) मागील अंदाजपत्रकाद्वारे कोणते बजेट तयार केले?
 - 3) व्यवस्थापनाचे कार्यात्मक घटक म्हणून ओळखले जाते.
 - 4) झीरो बेस बजेट संबंधित आहे?
 - 5) ज्या व्यक्तीस काहीतरी करण्याची शक्ती आहे त्या शक्तीला म्हणतात?
 - 6) एचआरएम म्हणजे?
 - 7) भारताच्या राष्ट्रीय पुस्तकालय समिती चे अध्यक्ष कोण होते?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10
- अ) ग्रंथालयाच्या नियमांचे महत्त्व सांगा.
 - ब) गुड ऑफिस कमिटी टिप लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथालय दस्तऐवजांच्या संरक्षणाचे महत्त्व आणि प्रकार सांगा.
 - ब) आर्थिक व्यवस्थापनावर तपशीलवार लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालावर चर्चा करा.
 - ब) ग्रंथालय समितीची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 16
- अ) व्यवस्थापनाचे सामान्य तत्त्व
 - ब) ग्रंथ प्रवेश नोंदणी
 - क) ग्रंथालय बजेट परिभाषित करा
 - ड) नेतृत्व
 - इ) पुस्तक बांधणी

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
LIBRARY MANAGEMENT

Day & Date: Friday, 15-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks by choosing correct alternatives given below. 07**
- 1) Scientific Management by _____.
 - 2) Chattopadhyaya Committee Report in year _____.
 - 3) MIS stands for _____.
 - 4) Library budget as a percentage _____ Commission.
 - 5) Payment for the books purchased can be made only after _____.
 - 6) PPBS relates to _____.
 - 7) Leather being used as one of the binding materials, i.e. _____ skin is the Strongest Leather.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) Who is father of Administration?
 - 2) Which budget prepared using previous budget?
 - 3) Functional element of management is known as?
 - 4) Zero Base Budgets is concerned with?
 - 5) A person having power to do something called?
 - 6) HRM stands for?
 - 7) Who was the chairman of National Library Committee of India?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the importance of Library rules.
 - b) Write note on Good office Committee.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the importance and types of preservation of documents.
 - b) Write details on Financial Management.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Discuss the Annual report of Library.
 - b) Explain Role of Library Committee.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) General Principal of Management
 - b) Accession Register
 - c) Define Library budget
 - d) Leadership
 - e) Library Binding

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
REFERENCE SOURCES**

Day & Date: Saturday, 16-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) फोडर्स इंडिया हे ——— स्त्रोतांचे उदाहरण आहे.
 - 2) लोक, संस्था, कंपनी यांचे नावे आणि पत्ते हे ——— स्त्रोत आहेत.
 - 3) बऱ्याच वेगवेगळ्या क्षेत्रात ——— स्त्रोतांबद्दल, जीवित किंवा मृत, अलीकडील किंवा ऐतिहासिक व्यक्तीविषयी जीवनी माहिती शोधा.
 - 4) ओपेक (OPAC) ——— पूर्ण फार्म
 - 5) शब्द / वाक्यांशांचे अर्थ संभाव्य संदर्भ स्त्रोत आहे ———
 - 6) स्टेट्समॅन वर्षापुस्तक (year book) वारंवारता ——— आहे.
 - 7) आविष्कारक आणि सरकार यांच्यातील करार ———
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) एखाद्या विशिष्ट जागेची माहिती जाणून घेण्यासाठी उपयुक्त संदर्भ स्त्रोत
 - 2) टेलिफोन डायरेक्टरी माहितीचा स्त्रोत आहे.
 - 3) नकाशे, सारण्या, चार्ट्स इत्यादींचा संग्रह
 - 4) एनसायक्लोपीडिया अमेरिकेमध्ये किती खंड आहेत?
 - 5) एखाद्या विशिष्ट राष्ट्रामध्ये प्रकाशित केलेल्या पुस्तकांची यादी.
 - 6) यूजीसी पूर्ण फॉर्म?
 - 7) एनडीएल पूर्ण फॉर्म?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10
- अ) सामान्य संदर्भ स्त्रोत म्हणजे काय? एक उदाहरण द्या.
 - ब) इलेक्ट्रॉनिक स्त्रोत आणि संदर्भ स्त्रोतांमधील फरक
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) उदाहरणासह भौगोलिक संदर्भ स्त्रोत स्पष्ट करा.
 - ब) ग्रंथसूची परिभाषित करा आणि उदाहरणांसह भिन्न प्रकारचे ग्रंथसूची स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ब्रिटॅनिकाचे विश्वकोष काय आहे, समजावून सांगा.
 - ब) वापरकर्ता शिक्षण म्हणजे काय याचा अर्थ, व्याप्ती आणि पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 16
- अ) एनसायक्लोपीडिया म्हणजे काय?
 - ब) अल्मॅनॅक म्हणजे काय?
 - क) वर्ष पुस्तक काय आहे?
 - ड) संदर्भ स्त्रोत परिभाषित करा.
 - इ) डिरेक्टरी म्हणजे काय? स्पष्ट करणे.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
REFERENCE SOURCES

Day & Date: Saturday, 16-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks by choosing correct alternatives given below. 07**
- 1) Fodor's India is an example of _____ sources.
 - 2) Names and addresses of people, organizations, institutions, companies is _____ source.
 - 3) Find biographical information about a person, living or dead, recent or historical, in many different fields _____ sources.
 - 4) Full form of OPAC _____.
 - 5) Possible reference source for meaning of words/phrases is _____.
 - 6) The frequency of Statesman yearbook is _____.
 - 7) An agreement between the inventor and the Government _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) The suitable reference sources to know about the information of a particular place.
 - 2) Telephone Directory is which source of information.
 - 3) A collection of maps, tables, charts, etc.
 - 4) Encyclopedia Americana consists of how many volumes.
 - 5) List of books published in a particular Nation.
 - 6) UGC full form.
 - 7) NDL full form.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) What is general reference source? Give one example.
 - b) Difference between Electronic Sources and Reference Source.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain geographical reference sources with examples.
 - b) Define Bibliography and Explain different types of Bibliography with examples.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is Encyclopedia of Britannica, Explain?
 - b) What is User Education Explain its meaning, scope and methods?
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Describe what is Encyclopedia.
 - b) What is Almanac?
 - c) What is year book?
 - d) Define Reference Sources.
 - e) What is Directory? Explain.

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENTATION TECHNIQUES AND SERVICES**

Day & Date: Monday, 18-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) INB भाषेतील ——— संख्या प्रकाशित आहे.
 - 2) युनिव्हर्सल ग्रंथसूची नियंत्रण (यूबीसी) कार्यक्रम प्रायोजित केले ———.
 - 3) भारतीय विज्ञान सारणी (आयएसए) हे ——— चे प्रकाशन आहे.
 - 4) विज्ञान उद्धरण निर्देशांक ——— द्वारे सुरु करण्यात आला.
 - 5) सीएसए पूर्ण फॉर्म ———.
 - 6) महाराष्ट्राचे डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम जन्मदिवस म्हणून ———
 - 7) एसडीआय पूर्ण फॉर्म ———
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) माहितीचा प्राथमिक स्रोत कोणता आहे?
 - 2) सायन्स सायटेशन इंडेक्सचा प्रकाशक कोण आहे?
 - 3) अमेरिकेच्या एनसायक्लोपीडियाचे किती खंड आहेत?
 - 4) कोणत्या देशात लायब्ररी ऑफ कॉंग्रेस स्थित आहे?
 - 5) सेन्डोक कोठे आहे?
 - 6) निस्कर (आयएनएसडीओसी) कोठे आहे?
 - 7) भारतात विशेष आणि संशोधन ग्रंथालयाची निर्देशिका कोणी प्रकाशित केली गेली आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10
- अ) इंडेक्सिंग भाषा म्हणजे काय? इंडेक्सिंग लॅंग्वेजच्या प्रकारांची व्याख्या करा.
 - ब) इंडेक्सिंग सिस्टमची व्याख्या करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) संदर्भातील मुख्य शब्द वरील उदाहरण द्या (केडब्ल्यूआयसी)
 - ब) सारख्या प्रकारांची व्याख्या कशी करावी?
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) NASSDOC
 - ब) उद्धरण निर्देशांक वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 16
- अ) फ्री इंडेक्सिंग सिस्टम
 - ब) केडब्ल्यूएसी
 - क) दस्तऐवज वितरण सेवा
 - ड) निवडक डिसमिनेशन सेवा
 - इ) चैन निर्देशांक

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENTATION TECHNIQUES AND SERVICES**

Day & Date: Monday, 18-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) INB Published in _____ number of Languages.
 - 2) Universal bibliographic Control (UBC) Programme was sponsored By _____.
 - 3) Indian science Abstract (ISA) is a publication of _____.
 - 4) Science Citation Index was started by _____.
 - 5) CAS Full form _____.
 - 6) Maharashtra Celebrate Dr. A. P. J. Abdul Kalam sirs birthday as _____.
 - 7) SDI Full form _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) Which is the primary source of Information?
 - 2) Who is the publisher of the Science Citation Index?
 - 3) How many volumes do Encyclopedia of American Consist?
 - 4) In which country Library of Congress situated?
 - 5) In which place SENDOC is located?
 - 6) Where is the NISCAIR (INSDOC) is situated?
 - 7) The Directory of Special and Research libraries in India is published by?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) What is Indexing Languages? Explain the Types of Indexing Languages.
 - b) Explain the Indexing system.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Give the Example on Key word in Context (KWIC).
 - b) Explain the Types of Abstract?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) NASSDOC
 - b) Describe Citation Index.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- a) Free Indexing System
 - b) KWAC
 - c) Document Delivery service
 - d) Selective Dissemination Services
 - e) Chain Index

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
KNOWLEDGE ORGANIZATION: B (THEORY)**

Day & Date: Tuesday, 19-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) 'डेव्ही डेसिमल वर्गीकरण' देखरेख आता ---- या द्वारे करते.
 - 2) लघुलिपीचे चिन्ह म्हणून संकेत ---- यांनी ठरवले.
 - 3) 'कोलन वर्गीकरण' 7 संस्करण हे ---- आहे.
 - 4) फीनिक्स शेड्यूलस ---- वर्गीकरणाचा भाग आहेत.
 - 5) कोलन वर्गीकरणात प्रणालीसाठी वर्ग क्रमांक ---- ने तयार केला आहे.
 - 6) 'वर्गीकरण' शब्द लॅटिनशब्दातून ---- असा येतो.
 - 7) वर्गीकरण मध्ये बी एस ओ म्हणजे ----.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) ओन्टलॉजी म्हणजे काय?
 - 2) सीआरजी म्हणजे?
 - 3) यूडीसी मध्ये 'कॉमन' म्हटले आहे?
 - 4) 'प्रोलोगोमेना ऑफ लायब्ररी क्लासिफिकेशन' चे लेखक कोण आहेत?
 - 5) यूडीसीची पहिली आवृत्ती या वर्षी प्रकाशित झाली.
 - 6) एका पुस्तकाचा कॉल नंबर म्हणजे?
 - 7) विषय वर्गीकरण कोणी केले?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 10
- अ) मागणी अंक म्हणजे काय?
ब) स्थल विभाग.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) दशांश वर्गीकरण पद्धतीच्या इतिहासाच्या वैशिष्ट्यासह आढावा घ्या.
ब) जे डी ब्राउन बदल लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) ग्रंथालयाच्या वर्गीकरणाचे इतिहास आणि कार्ये समजावून सांगा.
ब) यूडीसीची रूपरेषा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणत्याही चार) 16
- अ) इंडेक्सिंग
ब) वर्गीकरण
क) पोस्टुलेशन दृष्टिकोन
ड) चिन्हाकन
इ) इस्को

Seat
No.

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
KNOWLEDGE ORGANIZATION: B (THEORY)**

Day & Date: Tuesday, 19-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Dewey Decimal classification is now look after by _____.
 - 2) Who defined notation as a shorthand sign _____.
 - 3) Colon classification 7 edition is _____.
 - 4) Phoenix schedules are part of which classification _____.
 - 5) In colon classification the class number for system is devised by _____.
 - 6) The word classification comes from the Latin word _____.
 - 7) BSO in classification stands for _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) What is ontology?
 - 2) CRG stands for?
 - 3) The common in UDC are called?
 - 4) Who is the author of 'Prolegomena of Library Classification'?
 - 5) The first edition of UDC published in?
 - 6) Call number of Book Means?
 - 7) Who enunciated the subject Classification?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) What is call number?
 - b) Space Isolate.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Trace the history and features of Dewey decimal classification.
 - b) Write about J. D. Browne.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the history and function of library classification.
 - b) Outline of UDC.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Indexing
 - b) Classification
 - c) Postulation approach
 - d) Notation
 - e) ISKO

Seat No.	
----------	--

**B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENT DESCRIPTION : B (THEORY)**

Day & Date: Wednesday, 20-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 14

- 1) ओपीएसी म्हणजे काय?
 - अ) ऑनलाईन पब्लिक ऍक्सेस कॅटलॉग
 - ब) ऑटोमेटेड कॅटलॉगचे ऑनलाईन प्रोसेसिंग
 - क) एनालॉग कंप्यूटरचे ऑनलाईन प्रोग्रामर
 - ड) ऑनलाईन प्रोग्रामिंग आणि कंट्रोल
- 2) तांत्रिक विभाग प्रामुख्याचे दोन कार्ये वर्गीकरण म्हणजे ----.
 - अ) प्रवेश नाकारणे
 - ब) बिले भरणा
 - क) कॅटलॉगिंग
 - ड) ठळकपणा
- 3) डब्लिन कोर म्हणजे काय?
 - अ) सामग्री व्यवस्थापन साधन
 - ब) ई-लायब्ररी सॉफ्टवेअर
 - क) मेटाडेटा मानक
 - ड) इंटरनेट प्रोटोकॉल
- 4) मानक बुक नंबरचे क्रिएटर कोण आहे?
 - अ) डेरेक ऑस्टिन
 - ब) मायकेल गोर्मान
 - क) गणेश भट्टाचार्य
 - ड) गॉर्डन फोस्टर
- 5) जर कॅटलॉग दोन किंवा अधिक ग्रंथालयांच्या संग्रहाचे प्रतिनिधित्व करते, तर त्याला ---- असे म्हणतात?
 - अ) श्रेणीबद्धता सूची
 - ब) ग्रंथसूची
 - क) युनियन कॅटलॉग
 - ड) व्यापार कॅटलॉग
- 6) एखाद्या विशिष्ट ग्रंथालयामध्ये उपलब्ध पुस्तके आणि इतर वाचन साहित्याच्या यादीला ---- असे म्हणतात.
 - अ) युनियन कॅटलॉग
 - ब) ग्रंथालय कॅटलॉग
 - क) ग्रंथसूची
 - ड) शब्दकोश कॅटलॉग
- 7) आयएसबीडीची प्रथम ओळख?
 - अ) AACR I, 1967
 - ब) AACR II, 1978
 - क) AACR II-R, 1988
 - ड) AACR II-R, 1993

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 14

- 1) एमएआरसी
- 2) आयएसबीडी
- 3) सीसीएफ
- 4) टोपण नाव
- 5) एकरूप ग्रंथनामाची व्याख्या

- प्र.3** खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. **14**
- 1) ग्रंथ सुचिचे प्रकार लिहा.
 - 2) तालिकीकरणाची सुत्रे स्पष्ट करा.
 - 3) आय. एस. ओ. 2709
- प्र.4** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **14**
- केंद्रिय तालिकीकरण यावर सविस्तर टिप लिहा.
- किंवा**
- तालिकीकरणात मानकांचे महत्त्व विशद करा.
- प्र.5** विषय तालिकीकरण यावर निबंध लिहा. **14**

Seat No.	
-------------	--

B.Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
DOCUMENT DESCRIPTION : B (THEORY)

Day & Date: Wednesday, 20-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 14

- 1) OPAC stands for _____.
 - a) Online Public Access Catalogue
 - b) Online Processing of Automated Catalogue
 - c) Online Programmers of Analogue Computer
 - d) Online Programming and Control
- 2) Technical section performs mainly two functions namely classification and _____.
 - a) Accessioning
 - b) Bills payment
 - c) Cataloguing
 - d) Shelving
- 3) What is Dublin Core?
 - a) Content management tool
 - b) E-library software
 - c) Metadata standard
 - d) Internet Protocol
- 4) Who is the creator of Standard Book Number?
 - a) Derek Austin
 - b) Michael Gorman
 - c) Ganesh Bhattacharya
 - d) Gordon Foster
- 5) If a catalogue represents the collection of two or more libraries, it is known as _____.
 - a) Accession List
 - b) Bibliography
 - c) Union Catalogue
 - d) Trade Catalogue
- 6) A list of books and other reading materials available in a particular library is called as _____.
 - a) Union Catalogue
 - b) Library Catalogue
 - c) Bibliography
 - d) Dictionary Catalogue
- 7) ISBD was first introduced in _____.
 - a) AACRI, 1967
 - b) AACRII, 1978
 - c) AACRII-R, 1988
 - d) AACRII-R, 1993

Q.2 Write short notes. (Any Four) 14

- a) MARC
- b) ISBD
- c) CCF
- d) Pseudonyms
- e) Define Uniform Titles

Q.3 Write short answers. (Any Two) 14

- a) Write types of Bibliography.
- b) Explain canons of cataloguing.
- c) ISO 2709

Q.4 Answer any one of the following questions.

14

Write a detailed note on Union Cataloguing.

OR

Explain in detail the importance of standard in cataloguing.

Q.5 Write an essay on Subject Cataloguing.

14